

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА»

Рівень вищої освіти
Освітньо-професійні програми

Перший (бакалаврський)
«Економіка», «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Маркетинг», «Туризм», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Загальний обсяг
Тривалість викладання

4 кредити ЄКТС
7-й семестр,
13-14 чверті 2024-2025 н.р.

Обсяг навчальних занять
у т.ч. аудиторні заняття
лекції

120 год.
4 год/тиждень
2 година

практичні

2 години

Мова викладання

українська

Кафедра, що викладає: Туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:
<https://do.nmu.org.ua/user/index.php?id=7102>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Інноваційні моделі розвитку підприємства»

Інформація про викладача:

Безугла Людмила Сергіївна,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри туризму та
економіки підприємства

Персональна сторінка:

<https://mk.nmu.org.ua/ua/kaff/bezugla.php>

E-mail: bezuhla.l.s@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Освітня компонента «Інноваційні моделі розвитку підприємства» належить до переліку вибіркового фахових навчальних дисциплін, яка пропонується для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, 075 Маркетинг, 242 Туризм і рекреація, 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії НТУ «Дніпровська політехніка».

Дисципліна «Інноваційні моделі розвитку підприємства» охоплює сучасні концепції, підходи та інструменти, що використовуються для забезпечення стійкого розвитку підприємств на основі інновацій. У рамках курсу розглядаються ключові аспекти стратегічного управління інноваціями, моделі відкритих і закритих інновацій, цифрова трансформація бізнесу, механізми комерціалізації інновацій, управління ризиками та ефективністю інноваційних проєктів.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок щодо розробки, впровадження та оцінки інноваційних моделей розвитку підприємств в умовах динамічного ринкового середовища.

Завдання курсу:

1. Ознайомлення з теоретичними основами інноваційного розвитку – вивчення ключових концепцій, принципів та моделей інноваційного розвитку підприємств.

2. Дослідження сучасних інноваційних стратегій – аналіз відкритих, закритих, гібридних інноваційних моделей та їхнього впливу на розвиток бізнесу.

3. Вивчення механізмів управління інноваціями – засвоєння підходів до стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємства.

4. Оцінка ефективності інноваційних проєктів – застосування методів аналізу та оцінки економічної доцільності впровадження інновацій.

5. Розгляд питань цифрової трансформації бізнесу – дослідження впливу цифрових технологій на інноваційні процеси підприємств.

6. Аналіз ризиків та бар'єрів інноваційного розвитку – ідентифікація потенційних загроз та розробка механізмів їхнього подолання.

7. Вивчення світового досвіду інноваційного розвитку підприємств – дослідження кращих практик інноваційного менеджменту та можливостей їхньої адаптації до українських умов.

8. Розвиток навичок стратегічного мислення та прийняття управлінських рішень – формування здатності розробляти інноваційні стратегії та впроваджувати їх у практичну діяльність підприємств.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Реалізація поставлених завдань дозволяє забезпечити наступні дисциплінарні результати навчання:

- використовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

- проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.

- виконувати розрахунки оцінки ефективності інноваційних проєктів.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Лекції

1. Сутність бізнес-моделей інноваційного розвитку підприємства

1.1. Сутність конкуренції за Портером

1.2. Визначення бізнес-моделі

1.3. Бізнес-модель і стратегія

1.4. Структурні блоки бізнес-моделі

2. Структура бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства

2.1. Сегменти споживачів

2.2. Ціннісна пропозиція

2.3. Канали збуту

2.4. Відносини з споживачами

2.5. Потоки доходів

2.6. Ключові ресурси

2.7. Ключові види діяльності

2.8. Ключові партнери

2.9. Структура витрат

2.10. Шаблон бізнес-моделі

3. Стили при проєктуванні бізнес-моделей інноваційного розвитку підприємства

3.1. Розділення бізнес-моделі

3.2. «Довгий хвіст»

3.3. Багатосторонні платформи

3.4. FREE як бізнес-модель

3.5. Відкриті бізнес-моделі

4. Дизайн бізнес-моделей інноваційного розвитку підприємства

- 4.1. Підказки споживачів
- 4.2. Генерація ідей
- 4.3. Візуалізація
- 4.4. Прототипування
- 4.5. Сторітеллінг
- 4.6. Сценарії

5. Стратегія бізнес-моделювання

- 5.1. Середовище бізнес-моделювання
- 5.2. Оцінка бізнес-моделей
- 5.3. Бізнес-моделі та стратегія блакитного океану
- 5.4. Управління множинних бізнес-моделей

6. Метод дизайну бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства

- 6.1. Стадія мобілізації
- 6.2. Стадія розуміння
- 6.3. Стадія дизайну
- 6.4. Стадія використання
- 6.5. Стадія управління

Практичні заняття

1. Побудова бізнес-моделі
2. Оптимізація бізнес-моделі
3. Карта емпатії
4. Шаблон пропозиції

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 4 год. лекційних занять, 6 год. практичних занять, решту годин здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом контрольні роботи, подають їх на кафедри на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Під час сесії здобувачі виконують практичні та тестові завдання. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle та в Microsoft 365. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за 2 контрольні роботи, які оцінюються максимально по 20 балів; оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 8 занять, участь у одному занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 5 балів) та оцінок за виконання самостійної роботи у вигляді презентації, яка захищається на практичних заняттях (1 презентація оцінюється максимально в 20 балів). Отримані бали за контрольні роботи, практичні заняття та виконання самостійної роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або	Визначення середньозваженого результату поточних контролів. У випадку коли здобувач отримав менше 60 балів – складається залік у вигляді комплексної контрольної роботи, яка містить 50 тестів (вірна відповідь 1 бал) та 2 питання теоретичного спрямування, кожне з яких оцінюється по 25 балів за умови
---	---

прагне поліпшити оцінку)	повного розкриття тематичного спрямування. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100 балів
Практичні заняття	Дискусії, обговорення, де відпрацьовуються навички критичного мислення та аналізу, комплексного вирішення проблем, з використанням індивідуального та креативного підходу. Відбувається вирішення практичних завдань у вигляді тестів. Максимально оцінюються у 40 балів (8 занять × 5 балів/заняття).
Самостійна робота	Кожен здобувач повинен/на підготувати по одній презентації, яку необхідно захистити на практичних заняттях. Максимально оцінюється в 20 балів.
Контрольні заходи	Максимально оцінюються у 40 балів

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*:

Кожне практичне завдання оцінюється за двома складовими: тестові завдання та участь у дискусіях.

Тестові завдання складаються з 8 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови вірного вирішення тестового завдання здобувач отримує 0,5 балів. Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 4 бали.

Участь у дискусіях максимально оцінюється в 1 бал, де:

1 бал: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей.

0,5 балів: участь у дискусії без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

0 балів: небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

6.3.2 Критерії оцінювання *самостійної роботи*:

Оцінювання самостійної роботи відбувається через захист презентації на практичних заняттях, причому:

20 балів – студент/ка демонструє повне розуміння теми; може точно відповісти на всі запитання одногрупників щодо даної теми; ділиться думками з іншими учасниками групи; говорить чітко впродовж 95-100% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії, використовує нові слова для більшості слухачів; уважно слухає одногрупників, детально відповідає на всі питання форми оцінювання і завжди дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

15 балів – студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на більшість запитань одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло впродовж 80-90% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії; слухає одногрупників, відповідає майже всі питання форми оцінювання та інколи дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

10 балів - студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, інколи ставить уточнюючі питання;

5 балів – студент/ка не демонструє розуміння теми; відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, уточнюючі питання не ставить;

6.3.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 10 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, правильна відповідь оцінюється у 1 бал та 2 відкритих питання, де правильна відповідь оцінюється в 5 балів, причому:

5 балів – високий рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

4 бали – середній рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

3 бали – наявність текстової відповіді, яка відповідає предмету поставленого питання, однак власна думка не висловлена, містить граматичні та орфографічні помилки;

2 бали - наявність текстової відповіді, яка не в повній мірі відповідає предмету поставленого питання, виявлення запозиченого матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає предмету поставленого питання, виявлення списаного матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>,

Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Інноваційні моделі розвитку підприємства».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквіумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Інноваційні моделі розвитку підприємства»

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання на лекціях та практичних заняттях:

- вербальний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод демонстрацій та інші);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- метод мозкового штурму;
- метод евристичних питань;
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Безугла Л.С., Куваєва Т.В., Букреева Д.С., Трегуб Ю.Є. Модель прогнозування сталого розвитку туристичного потенціалу промислових: монографія. М-во освіти і науки України; НТУ «Дніпровська політехніка». Дніпро: Журфонд, 2022. 172 с.

2. Безугла Л.С. Інноваційний розвиток системи екотуризму на засадах функціонування бізнесу. *Бізнес-моделі розвитку національної економіки та підприємницьких структур: сучасні реалії та перспективи: монографія з міжнародною участю. Колективна монографія* / за ред. Л. М. Савчук, Л. М. Бандоріної. Дніпро: Журфонд, 2018. С.296-305

3. Довгаль О.В., Безугла Л.С. Регіональна інноваційна модель розвитку екотуристичної інфраструктури. *Науковий журнал «Вісник аграрної науки Причорномор'я»*. №2 (106). 2020. С. 25-34
<https://visnyk.mnau.edu.ua//n106v2r2020dovhal/>

4. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. Київ : Лібра, 2002. 472 с.

5. Kalashnikova, T., Panchuk, A., Bezuhla, L., Vladyka, Y., Kalaschnikov, A. Global trends in the behavior of consumers of retail enterprises in the digital economy. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*. 2023, 1150(1), 012023
<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/1150/1/012023>

6. Попов, В. Ю. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. / В. Ю. Попов. Київ : Консультант, 2017. 236 с.

7. Безугла Л.С., Пілова К.П., Макуха Ю. М. Стратегія блакитного океану як інноваційний вектор розвитку бізнес-структур. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020, № 4, Том 3. С.95-99

8. Замкова Н.Л., В. В. Боковець. Управління інноваціями : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей. Вінниця, 2017. 244 с.

9. Демчук Н.І., Безугла Л.С. Синергетичний гістерезис як інно-ваційне явище в економіці підприємництва. *Національний авіаційний університет «Проблеми системного підходу в економіці»* 2019, Випуск 3 (71), частина 1. С. 192-198 http://www.psaе-jrnl.nau.in.ua/journal/3_71_1_2019_ukr/28.pdf

10. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент: підручник. Суми : Університетська книга, 2015. 334 с.

11. Makarova V., Mykhailov A., Bezuhla L., Matviienko H. and Marynenko N. (2023) Management of Ecological Land Destructions as a Basis for the Formation of Green Marketing. *Review of Economics and Finance*. vol.21. pp. 383-392 <https://refpress.org/ref-vol21-a39/>

12. Andrusiv U., Zelinska H., Kupalova H., Goncharenko N. and Bezuhla L. (2023) Modeling and Forecasting of Provision of Energy Security of Ukraine with Energy Resources. *Review of Economics and Finance*. vol.21, pp. 405-410 <https://refpress.org/ref-vol21-a41/>

13. Микитюк П.П., Сенів Б.Г. Інноваційна діяльність : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури. 2009. 392 с.